

УДК 349.2
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2024.2>

А. В. Олійник
orcid.org/0009-0009-4071-7421
аспіранта кафедри права людини та юридичної методології
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ КОДЕКСУ ЯК ОСОБЛИВОГО РЕЗУЛЬТАТУ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Постановка питання. Кодифікація законодавства є одним із найбільш важливих аспектів правотворчості, що забезпечує систематизацію та упорядкування правових норм. Кодекси, як результат кодифікації, виступають основними джерелами права, забезпечуючи єдність і стабільність правової системи.

Процес кодифікації є невід'ємною частиною ширших правових реформ, які спрямовані на забезпечення ефективності, стабільності та доступності законодавства. Вдосконалення кодифікації має охоплювати різні аспекти правової системи, включаючи цивільне, кримінальне, адміністративне та інші галузі права. Важливими елементами такого вдосконалення є: по-перше, це системний підхід до кодифікації. Необхідно забезпечити комплексний підхід до кодифікації, який включає не лише розробку нових кодексів, але й регулярний перегляд та оновлення існуючих. Це дозволить забезпечити відповідність законодавства сучасним вимогам та умовам. По-друге, процес прийняття кодифікованих актів має бути максимально прозорим та інклюзивним. По-третє, вдосконалення кодифікації неможливе без залучення наукової спільноти. Потрібно створити ефективні механізми співпраці між законодавчими органами та науковими установами, що дозволить забезпечити високий рівень наукової експертизи законопроектів, якість законодавства в цілому. По-четверте, з огляду на євроінтеграційні прагнення України, важливо забезпечити гармонізацію національного законодавства з європейськими стандартами. Це потребує вивчення та впровадження найкращих європейських практик у сфері кодифікації.

Вивчення кодифікації та значення кодексів у сучасному правовому полі України є актуальним завданням юридичної науки, оскільки ці процеси визначають ефективність правового регулювання суспільних відносин. Тому, важливого значення в аспекті нашого дослідження набувають питання поняття та ознак кодексу, як особливого результату здійснення кодифікації.

Аналіз джерельної бази. У юридичній літературі питанням кодифікації приділялось достатньо уваги. Проблеми кодифікації стали предметом наукових досліджень Є. А. Гетьмана,

Л. Р. Грицай, М. І. Козюбри, В. В. Копейчикова, О. Л. Копиленка, Л. Р. Наливайко, Н. М. Онищенко, О. В. Петришина, П. М. Рабиновича, О. Я. Рогача, О. Ф. Скакуна, Р. Б. Топольського, М. В. Цвіка, Ю. С. Шемшученка та ін. Можна зазначити, що хоча питання кодифікації були предметом наукових досліджень багатьох авторів, все ж залишаються деякі аспекти, які не отримали достатньої уваги в науковій літературі, зокрема питання сутності поняття кодексу та його особливих ознак.

Метою статті є дослідження змісту поняття та ознак кодексу, як особливого результату здійснення кодифікації.

Виклад матеріалу дослідження. Термін «кодекс» походить від латинського слова «codex», що означає «книга» або «зв'язка книг». У сучасному праві кодекс визначається як зведений законодавчий акт, що систематизує правові норми в певній галузі права. Як зазначає І. М. Бондаренко, диференційований підхід до визначення терміну «кодекс» включає розгляд його як кодифікованого законодавчого акта, а також врахування різних підходів, які характеризують це поняття з історичної точки зору, в динаміці, що сьогодні не є актуальними для правового регулювання:

а) кодекс – це зведення актів, пов'язаних внутрішньою логікою, що об'єднує сукупність правових норм. Вони регулюють певну сферу, зберігають свою дію та згруповані відповідно до джерела походження, є результатом законодавчих робіт або формальної кодифікації;

б) кодекс – сукупність неписаних звичаєвих правових норм, які вважаються основоположними в певній сфері суспільних відносин;

в) кодекс – назва збірки нормативних актів, які видані в певному видавництві;

г) кодекс – форма стародавніх збірок законів або компіляція законів (наприклад, Кодекс Юстиніана) [1, с. 234].

В. В. Копейчиков вважає, що кодекс це «акт, який забезпечує детальне правове регулювання певної сфери суспільних відносин і має структурний розподіл на частини, розділи, підрозділи, статті, що певною мірою відображають зміст тієї чи іншої галузі законодавства» [2].

С. Д. Гусарев визначає кодекс як «законодавчий акт, що містить комплекс правових норм, які регулюють певну сферу суспільних відносин, характеризується систематичністю та узгодженістю норм». Він підкреслює, що кодекси є важливими інструментами правової систематизації, які забезпечують юридичну визначеність та стабільність правових норм [3].

О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко розглядають кодекс в якості «зведеного акту, що детально і конкретно регулює певну сферу відносин і підлягає безпосередньому застосуванню» [4, с. 123],

На думку О. Ф. Скакун, кодекс є «зведеним законодавчим актом, що містить систематизовані правові норми, які регулюють однорідні суспільні відносини у певній галузі права». Кодекс поєднує в собі різні нормативно-правові акти, що регулюють одну й ту саму сферу суспільних відносин, забезпечуючи їх узгодженість та послідовність [5].

О. Я. Рогач зазначає, що «у сучасному розумінні кодекс – це кодифікаційний закон, норми якого складають в своїй сукупності галузь права чи правовий інститут та спрямовані на детальне, всестороннє правове регулювання відповідної групи суспільних відносин. [6, с. 114].

У довідниково-енциклопедичній літературі кодекс розглядається як «систематизований законодавчий акт, що регламентує однорідну сферу суспільних відносин. Він характеризується ознаками: має високий рівень упорядкування нормативного масиву; приймається представницьким органом держави в порядку встановленої процедури; є результатом правотворчої діяльності держави; має нормативний характер; регламентує найважливіші питання відповідної сфери суспільних відносин; вирізняється притаманним йому предметом та методом правового регулювання; може регламентувати відносини як у межах галузі, так і підгалузі законодавства; породжує юридичні наслідки і посідає провідне місце в ієрархії нормативно-правових актів галузі, має визначену форму і структуру, що передбачає виклад норм за частинами, главами, статтями; містить норми, що закріплюють принципи відповідної галузі права та відображають її особливості» [7, с. 374].

Як слушно наголошують О. Я. Рогач та В. В. Гомонай, кодексу властива певна «зведеність»: об'єднуючи значну кількість правових норм, він вимагає не лише їх систематизованого викладення, групування за правовими інститутами, а й виокремлення загальних принципів, які є фундаментом внутрішньої єдності цих норм, визначає їх взаємозв'язок і взаємозалежність, а також взаємозумовленість цього кодифікаційного акта з іншими актами цієї галузі [8, с. 52–54].

Аналіз думок науковців дозволяє виокремити наступні ключові характеристики кодексу:

1. Систематичність. Кодекс упорядковує правові норми, забезпечуючи логічну та структуровану послідовність положень, що дозволяє уникнути суперечностей та дублювання норм.

2. Єдність і цілісність. На відміну від інших законів, кодекс являє собою єдиний нормативний акт, який охоплює всю сукупність норм, необхідних для регулювання певної галузі.

3. Структурна чіткість. Кодекси мають чітко визначену структуру, що включає загальні та спеціальні частини, глави, статті та пункти. Така структура сприяє легкому орієнтуванню в нормативному матеріалі.

Отже, кодекс – це зведений законодавчий акт, що охоплює конкретну галузь правовідносин. Серед його основних рис можна виділити: кодекси об'єднують норми, що регулюють певну сферу суспільних відносин, забезпечуючи повне та всебічне регулювання, містять норми, впорядковані в логічній послідовності, що забезпечує їх внутрішню узгодженість і цілісність, а також кодекси мають вищу юридичну силу порівняно з іншими нормативно-правовими актами у відповідній галузі.

Хоча у науці до ознак кодексу відносять й інші елементи. Наприклад, О. В. Зайчук та Н. М. Оніщенко вважають, що саме для кодексу притаманна така ознака як «закріплення норм-принципів, норм-дефініцій, норм безпосереднього регулювання, конкретних варіантів поведінки, які становлять основний його зміст» [9, с. 256].

Інші автори до ознак кодексу відносять такі складові: а) високий рівень упорядкованості матеріалу; б) є результатом правотворчої діяльності; в) приймається представницьким органом у чітко визначеному порядку; г) має нормативний характер; д) широка (достатньо широка) сфера регулюючого впливу; е) регулює найважливіші питання відповідної сфери суспільних відносин; є) своєрідність предмету і методу правового регулювання; ж) специфічна форма і структура, що передбачає виклад матеріалу у главах, частинах, статтях; з) фіксує норми-принципи, норми-дефініції; і) породжує юридичні наслідки і займає провідне місце в системі (ієрархії) нормативно-правових актів (взагалі і певної галузі законодавства зокрема) [10, с. 30; 11, с. 130–131; 12, с. 34].

Дійсно, на нашу думку, кодекс є особливим видом закону. Його головні відмінності включають: по-перше, всеохоплююче регулювання відносин у певній сфері; по-друге, єдиний підхід до регулювання цих відносин; по-третє, закріплення основних юридичних принципів, понять і конструкцій; по-четверте, відображення важливих юридичних теорій і концепцій; по-п'яте,

кодекс відіграє провідну роль серед інших законів та здійснює особливий вплив на всі правові акти і процес правотворення. Поняття «кодекс» слід розглядати не лише як зручну форму комплексного законодавчого акта, але і як унікальну правову конструкцію, що пронизана єдиними поняттями, системними у загальних принципах та принципах. Створення кодексу фактично є результатом і водночас показником досягнення певного рівня організації та розвитку законодавства та правової системи.

Беручи до уваги, що кодекс – це нормативно-правовий акт, цілком логічно, що він містить ознаки нормативно-правового акту, до переліку основних якого можна віднести: а) відображає державні інтереси та спрямований на регулювання широкого кола найважливіших сфер суспільних відносин; б) має визначену структуру (може складатись із частин, розділів, статей, параграфів, пунктів, підпунктів) та зміст (назва, дата, місце й суб'єкт прийняття, підпис уповноваженої посадової особи, реєстраційний номер), визначену законом документальну форму закріплення; в) змістом нормативно-правового акту є правила поведінки загального характеру, дія яких поширюється на невизначене коло суб'єктів; г) приймається чітко визначеним колом правотворчих органів у чітко визначеному порядку; д) є обов'язковим до виконання, забезпечується системою державних гарантій, у тому числі й примусовими засобами; е) публікується у спеціальних виданнях, діє у часі, просторі та за колом осіб; є) має юридичну силу, що дає можливість визначити принципи підпорядкування та ієрархічної побудови системи нормативно-правових актів [13, с. 161]. Натомість, кодекс – це певний вид закону, відповідно і ознаки останнього набувають певної особливості, коли мова йде саме про кодекс. Тобто, мова йде про деталізацію ознак від нормативно-правового акту до закону і кодексу (від загального до конкретного) [6, с. 35].

Наприклад Є. Гетьман, серед основних ознак, що належать такому кодифікаційному акту, як кодекс, виділяє такі: 1) кодекс об'єднує певну групу норм, предметом регулювання яких є однорідна сфера суспільних відносин; 2) кодекс містить загальні принципи, на підставі яких здійснюється регулювання певної групи суспільних відносин; 3) положення кодексу мають широку сферу застосування в рамках галузі права; 4) кодекс характеризується зовнішньою стабільністю, тобто можливістю довго існувати у часі, прикладом є такі, що діють дотепер Кримінально-процесуальний кодекс, Кодекс законів про працю, Кодекс про адміністративні правопорушення тощо [14].

Як слушно зазначає О. В. Нестерцова-Собакар, саме кодифікований акт покликаний вмі-

стити зумовлену цілісністю предмета правового регулювання основну сукупність процесуально-правових приписів. Внутрішня будова цього письмового документа дає змогу законодавцю системно розташувати весь цей правовий масив, забезпечивши зручність послідовного ознайомлення з його змістом. Застосовувана юридична техніка (рубрикація, заголовки розділів, глав, параграфів і т. п., єдність застосовуваної термінології, уніфікованість створених юридичних конструкцій) пристосована і до найкращого пошуку, і потім до застосування відповідних окремих правових приписів [15].

Слід звернути увагу й на те, що кодексом регулюються ті комплекси або сфери суспільних відносин, яким притаманні єдині принципи функціонування. Між системою права і кодифікаційними актами існує прямий і безпосередній зв'язок: кодекси виступають предметним способом вираження системи права.

Не можна не оминати увагою законодавче визначення поняття кодексу, яке надається у Законі України «Про правотворчу діяльність». У ст. 11 цього закону під кодексом розуміється закон, який створений шляхом систематизації норм права, містить загальні засади, на підставі яких комплексно регулює однорідну сферу суспільних відносин, забезпечуючи стабільність правового регулювання [16].

З визначення поняття кодексу, наданого в ст. 11 Закону України «Про правотворчу діяльність», можна виокремити такі властивості кодексу, як особливого законодавчого акту, а саме: Кодекс є специфічним типом закону, створеним шляхом систематизації норм права. Це відрізняє його від інших законодавчих актів, які можуть не мати такої структурованості. Кодекс представляє собою закон, в якому систематизовані норми права певної сфери. Це означає, що він встановлює основні принципи і напрямки правового регулювання у відповідній сфері. Це дозволяє зробити правильне регулювання більш структурованим і зрозумілим для суб'єктів правовідносин. Кодекс забезпечує комплексне регулювання однорідної сфери суспільних відносин. Це означає, що він охоплює всі або майже всі аспекти регулювання певної сфери, забезпечуючи її повне правове врегулювання. Кодекс забезпечує стабільність правового регулювання. Це означає, що норми, встановлені в кодексі, мають бути постійними і незмінними протягом тривалого часу, що сприяє передбачуваності та надійності правової системи. Таким чином, кодекс є важливим правовим інструментом, який систематизує і впорядковує правові норми для забезпечення стабільного і комплексного регулювання певної сфери суспільних відносин.

Існуюче законодавче визначення «кодексу» впливає на наукові підходи вчених-юристів до

дослідження відповідного поняття, на формування ознак «кодексу», що безумовно є позитивним моментом. Законодавчо визначення поняття «кодексу» також має свій вплив на якість та зміст законотворчого процесу.

Наведене вище дозволяє зазначити, що кодекси є зведеними законодавчими актами, що характеризуються конкретним охопленням норм відповідної галузі законодавства та систематизованим, внутрішньо узгодженим розподілом норм. Вони повно і всебічно регулюють певну групу суспільних відносин, виключаючи необхідність деталізації в інших законодавчих актах. Положення кодексу мають широку сферу застосування в рамках галузі права, об'єднуючи норми всіх основних інститутів відповідної галузі. Кодекси володіють юридичним пріоритетом при регулюванні суспільних відносин і слугують узагальнюючою базою для законів та інших нормативних актів. Кодекси містять велику кількість нормативних приписів і характеризуються складною структурною побудовою.

Основною властивістю кодексу є те, що він забезпечує повне, узагальнене та системне регулювання в певній галузі або підгалузі законодавства, що робить його ключовим елементом правової системи будь-якої держави. Єдиний, зведений, юридично і логічно цілісний, внутрішньо узгоджений нормативно-правовий акт є необхідним для забезпечення ефективного правового регулювання суспільних відносин. Тому не випадково, що у юридичній літературі обґрунтовуються підходи про доцільність здійснення подальшої кодифікації законодавства та прийняття нових кодексів.

У сучасних умовах державотворення кодекси набувають великого значення. Обговорюється необхідність прийняття нових кодексів, таких як інформаційний, соціальний, медичний, екологічний тощо. Поряд з цим вибір форми акта та його обсяг повинні бути обґрунтованими та враховувати соціально-економічні потреби і специфіку регульованих суспільних відносин. На нашу думку, доцільність прийняття деяких кодифікаційних актів у формі кодексу є досить спірною. Законодавець повинен враховувати не лише необхідність вирішення певних соціально-економічних питань, але й ретельно підходити до вибору форми акта, оцінювати обсяг та методи вирішення проблем правового регулювання.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене слід зробити наступні висновки. Кодекс представляє собою єдиний, зведений, юридично і логічно цілісний нормативно-правовий акт, який забезпечує повне, узагальнене та системне регулювання суспільних відносин у відповідній галузі або підгалузі законодавства, відображаючи при цьому найважливіші юридичні принципи і кон-

цепції. Він складається з структурних частин, розділів, підрозділів і статей, що відображають зміст конкретної галузі законодавства. Кодекс містить комплекс узгоджених правових норм, які забезпечують юридичну визначеність та стабільність правових норм, і підлягає безпосередньому застосуванню для регулювання однорідних суспільних відносин. Кодекси відіграють важливу роль у правовій систематизації, поєднуючи різні нормативно-правові акти в єдину логічну та послідовну систему. Вони сприяють узгодженості та послідовності правового регулювання, забезпечуючи ефективність та чіткість у правозастосуванні. У сучасному розумінні, кодекс являє собою кодифікаційний закон, норми якого об'єднуються в галузь права або правовий інститут, спрямовані на всебічне регулювання відповідної групи суспільних відносин.

До особливих ознак кодексу можна віднести наступні елементи, які характеризують його, як особливий вид закону: високий рівень упорядкованості правових норм, що регулюють певну однорідну сферу суспільних відносин; кодекс є результатом систематизації та кодифікації правових норм, що здійснюються правотворчими органами; приймаються представницькими органами (наприклад, парламентом) у чітко визначеному порядку; мають нормативний характер, тобто містять систематизовані в одному акті правила поведінки загального характеру, які обов'язкові до виконання; кодекси регулюють певну сферу суспільних відносин і охоплюють найважливіші питання у відповідній сфері; кодекси відображають специфічний предмет і метод правового регулювання; вони мають специфічну форму і структуру, що передбачає виклад матеріалу у главах, частинах, статтях; кодекси включають норми-принципи та норми-дефініції, які закріплюють основні юридичні принципи, поняття і конструкції; кодекси відзначаються стабільністю дії, маючи можливість існувати довго у часі без значних змін; відображають важливі юридичні теорії і концепції, а також закріплюють єдині підходи до регулювання відповідних суспільних відносин; кодекси мають найвищу юридичну силу в системі галузевих правових актів та впливають на інші правові акти і процес правотворення.

Література

1. Бондаренко І.М. Кодифікація фінансового законодавства в умовах гармонізації законодавства України. Дис. д-ра юрид. наук, Запоріжжя, 2021. 422 с.
2. Копейчиков В.В. Правознавство URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/books/32/1864/17/#chapte>
3. Гусарев С. Д. Кодифікація законодавства: теоретико-методологічні аспекти. Київ: *Інститут законодавства Верховної Ради України*, 2015.

4. Зайчук О.В. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції) : навч. посіб. / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К. : Юрінком Інтер, 2008. 400 с.

5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: *підручник*. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 544с.

6. Рогач О.Я. Кодифікаційні акти в системі законодавства України. Дис. канд. юрид. наук, Ужгород 2003. 209 с.

7. Великий енциклопедичний юридичний словник. – 2-ге вид., перероб. і доповн. / за ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. К. : Юридична думка, 2012. – 1020 с.

8. Рогач О.Я., Гомонай В.В. Поняття та місце кодексу у системі законодавства України. *Проблеми кодифікації законодавства України* : матеріали науково-практичної конференції Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. С. 52–56.

9. Зайчук О.В. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції) : навч. посіб. / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2008. 400 с.

10. Коломоєць Т.О. Кодифікація адміністративно-процедурного законодавства України : *монографія* Д.С. Астахов. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. – 228 с.

11. Юридична енциклопедія : в 6 т. / [відп. ред. Ю.С. Шемшученко та ін.]. К. : «Укр. енцикл.», 2001. Т. 3. : 792 с.

12. Гаджиева Ш.Н. Кодекс як джерело адміністративного права. Дис. канд. юрид. наук, Запоріжжя, 2014. С. 202.

13. Пархоменко Н.М. Джерела права : проблеми теорії та методології : *монографія*. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 336 с.

14. Гетьман Є. Кодекс як особливий вид закону URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7515/1/Getman_42_50.pdf

15. Нестерцова-Собакарь О.В. Кодекс, як джерело цивільного процесуального права. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/6562460c-6611-49e4-bfc3-91eae68c079e/content>

16. Про правотворчу діяльність. Закон України від 24.08.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

Анотація

Олійник А. В. Поняття та ознаки кодексу як особливого результату систематизації законодавства. – Стаття.

Стаття підкреслює важливість вивчення кодифікації та значення кодексів у сучасному правовому полі України, акцентуючи увагу на понятті та ознаках кодексу як особливого результату кодифікації. Вивчення цих процесів є актуальним завданням юридичної науки, оскільки вони визначають ефективність правового регулювання суспільних відносин. Кодифікація законодавства є ключовим аспектом правотворчості, який забезпечує систематизацію та упорядкування правових норм, сприяючи єдності та стабільності правової системи. Кодекси, як результат кодифікації, виступають основними джерелами права. Ця стаття розглядає процес кодифікації як невід'ємну частину ширших правових реформ, спрямованих на забезпечення ефективності, стабільності та доступності законодавства в Україні. У статті сформульовано поняття кодексу як єдиного, зведеного,

юридично і логічно цілісного нормативно-правового акту, який забезпечує повне, узагальнене та системне регулювання суспільних відносин у відповідній галузі або підгалузі законодавства, відображаючи при цьому найважливіші юридичні принципи і концепції. У статті підкреслено, що кодекс складається з структурних частин, розділів, підрозділів і статей, що відображають зміст конкретної галузі законодавства. Кодекс містить комплекс узгоджених правових норм, які забезпечують юридичну визначеність та стабільність правових норм, і підлягає безпосередньому застосуванню для регулювання однорідних суспільних відносин. Зроблено висновок, що кодекси відіграють важливу роль у правовій систематизації, поєднуючи різні нормативно-правові акти в єдину логічну та послідовну систему. Вони сприяють узгодженості та послідовності правового регулювання, забезпечуючи ефективність та чіткість у правозастосуванні. Запропоновано ознаки кодексу, які характеризують його, як особливий вид законодавчого акту та результат кодифікації законодавства.

Ключові слова: кодифікація, систематизація, кодекс, законодавство, спосіб систематизації, систематизація законодавства, кодифікація законодавства, результат кодифікації, ознаки кодексу.

Summary

Oliynyk A. V. The concept and characteristics of the code as a special result of the systematization of legislation. – Article.

The article emphasizes the importance of studying codification and the meaning of codes in the modern legal field of Ukraine, focusing on the concept and features of the code as a special result of codification. The study of these processes is an urgent task of legal science, as they determine the effectiveness of legal regulation of social relations. Codification of legislation is a key aspect of law-making, which ensures the systematization and ordering of legal norms, contributing to the unity and stability of the legal system. Codes, as a result of codification, act as the main sources of law. This article considers the codification process as an integral part of broader legal reforms aimed at ensuring the effectiveness, stability and accessibility of legislation in Ukraine. The article formulates the concept of the code as a single, consolidated, legally and logically coherent normative legal act, which provides a complete, generalized and systematic regulation of social relations in the relevant branch or sub-branch of legislation, while reflecting the most important legal principles and concepts. The article emphasizes that the code consists of structural parts, sections, subsections and articles reflecting the content of a specific branch of legislation. The Code contains a set of agreed legal norms that ensure legal certainty and stability of legal norms, and is subject to direct application to regulate homogeneous social relations. It was concluded that the codes play an important role in legal systematization, combining various legal acts into a single logical and consistent system. They contribute to the coherence and consistency of legal regulation, ensuring efficiency and clarity in law enforcement. Features of the code are proposed, which characterize it as a special type of legislative act and the result of codification of legislation.

Key words: codification, systematization, code, legislation, method of systematization, systematization of legislation, codification of legislation, result of codification, features of the code.